

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Сертифікат

Грицевич Юрій

брав (ла) участь у IV Всеукраїнському форумі судових експертів

**СУДОВО-ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ:
ЗБЕРЕЖЕННЯ НАУКОВОГО ТА КАДРОВОГО
ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

7 червня 2024 року

Усього: 15 годин – 0,5 кредиту ЄКТС

Розумний Сергій Михайлович,
директор Дніпропетровського
науково-дослідного інституту судових
експертиз Міністерства юстиції України

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ

**СУДОВО-ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ:
ЗБЕРЕЖЕННЯ НАУКОВОГО
ТА КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

*Матеріали
IV Всеукраїнського форуму судових експертів
7 червня 2024 року*

м. Львів

Видавництво
«Юридика»
2024

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Дніпропетровського науково-дослідного
інституту судових експертиз Міністерства юстиції України
(протокол № 4 від 30.05.2024 р.)

IV Всеукраїнський форум судових експертів
заресстровано в Державній науковій установі
«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
Міністерства освіти і науки України (посвідчення № 298 від 08.05.2024 р.)

**С 89 Судово-експертна діяльність: збереження наукового та
кадрового потенціалу в умовах воєнного стану : IV Всеукраїнський
форум судових експертів (м. Львів, 7 червня 2024 р.). Одеса : Видавництво
«Юридика», 2024. 428 с.**

ISBN 978-617-8182-29-8

Збірник IV Всеукраїнського форуму судових експертів «Судово-експертна діяльність: збереження наукового та кадрового потенціалу в умовах воєнного стану» містить матеріали, у яких висвітлено актуальні питання щодо збереження наукового та кадрового потенціалу судової експертизи в умовах воєнного стану, узагальнено теоретичні здобутки та практичний досвід фахівців у галузі судово-експертної діяльності.

Матеріали конференції подаються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність фактів, статистичних даних, точність викладеного матеріалу покладається на авторів.

УДК [343.98+340.6]:[[378.091.12:005.962.131]-049.34]"364"(062.552)

ISBN 978-617-8182-29-8

© Дніпропетровський науково-дослідний інститут
судових експертиз Міністерства юстиції України, 2024

ЗМІСТ

Ecocide. Some thoughts on the calculation of damage Gediminas Buciuonas	13
Розвиток судової експертизи в Україні XXI сторіччя: загрозливі тенденції Антонюк П. Є.	17
Судова експертиза та ДНК-технології дослідження генома Бабченко А. В.	21
Судова молекулярно-генетична експертиза в Україні під час воєнного стану Бабченко А. В., Милостива Д. Ф., Воронов Є. А.	23
Щодо питання судово-психологічної експертизи із застосуванням поліграфу Бараненко Д. В.	25
Науково-технічне забезпечення судово-експертної діяльності Баштова О. Г.	28
Питання забезпечення кадрового потенціалу експертів з оцінки об'єктів у нематеріальній формі – фінансових інтересів Белкін Л. М.	31
Заява про виклик експерта як процесуальний інструмент у господарському судочинстві Бохан О. С.	35
Застосування методу інтент-аналізу під час проведення комплексних судових психолого-лінгвістичних експертиз Браїлко Ю. І., Кисла Н. В., Єгорова Т. М.	38
Contemporary forensic linguistics: methods, fields, areas of study Vasylenko O. V.	42
Участь експерта у виконавчому провадженні як гарантія ефективності захисту прав особи Верба О. Б., Гайченко А. В.	46
Судова молекулярно-генетична експертиза та її роль в умовах воєнного стану Вергун В. А.	49
Розвиток судової експертизи у сфері інтелектуальної власності в Дніпропетровському науково-дослідному інституті судових експертиз Воліков В. В.	53

Повторна експертиза в цивільному судочинстві: особливості призначення та проведення	
Воробель У. Б.	57
Використання висновку експерта, складеного за результатами проведення судово-психологічної експертизи, у кримінальному судочинстві	
Вуйма А. Г.	61
Розвиток судово-експертної діяльності в системі ДСНС України	
Гайдук М. О., Пулатов В. С., Гаврилюк А. Ф.	65
Штрихи кулькових, гелевих та масляних ручок: можливості диференціації фізико-хімічними методами	
Герасімов В. М.	69
Окремі проблеми оцінки ефективності психологічного впливу в судовій психологічній експертизі	
Герман Б. М., Сербіненко О. Л.	72
Порушення авторського права в рекламі	
Гриньчак В. М.	75
Мовні помилки в текстах судових рішень	
Грицевич Ю. В.	79
Призначення почеркознавчої експертизи: типові помилки сторони обвинувачення	
Гусєва В. О.	82
Проблеми залучення судового експерта до кримінального провадження	
Демидова Є. Є.	86
Вирішення питання встановлення моменту виникнення загрози безпеці руху в залізнично-транспортній експертизі	
Джус О. В.	89
Судово-експертна діяльність в умовах воєнного стану: обмін досвідом	
Дзюбак К. М.	91
Формування експертного завдання на вирішення судової економічної експертизи у контексті викликів воєнного стану	
Дивнич А. В., Дивнич О. Д.	95
Правовий статус експерта у адміністративному судочинстві	
Дмитрук І. М.	99

МОВНІ ПОМИЛКИ В ТЕКСТАХ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Грицевич Юрій Васильович

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови та лінгводидактики

факультету філології та журналістики,

інженер I категорії відділу кадрів

Волинський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Згідно зі статтею 12 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 02 червня 2016 р. № 1402-VIII:

«1. Судочинство і діловодство в судах України проводяться державною мовою.

2. Суди забезпечують рівність прав громадян у судовому процесі за мовною ознакою.

3. Суди використовують державну мову в процесі судочинства та гарантують право громадян на використання ними в судовому процесі рідної мови або мови, якою вони володіють» [3].

Стаття 127 Конституції України вказує, що «на посаду судді може бути призначений громадянин України, не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ять років, є компетентним, добросесним **та володіє державною мовою** (виділення наше. – Ю. Г.)» [5].

Р. Куйбіда та О. Сироїд, автори «Посібника з написання судових рішень», слушно зауважують: «Якість судового рішення досягається не лише через дотримання формальних вимог щодо структури, застосування норм, аналізу фактів та обґрунтування. Акуратність мовного викладу є невід'ємною складовою якісного судового рішення та свідченням професійної майстерності судді» [5, с. 108].

У зв'язку з прийняттям 22 грудня 2005 р. Верховною Радою Закону України № 3262-IV «Про доступ до судових рішень», у якому сказано, що «всі судові рішення є відкритими та підлягають оприлюдненню в електронній формі не пізніше наступного дня після їх виготовлення і підписання, крім тих, які містять інформацію, що є державною таємницею», було створено Єдиний державний реєстр судових рішень (ЄДРСР) – *автоматизовану систему збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій судових рішень. Як зазначено на вебсайті Реєстру: «До ЄДРСР вносяться судові рішення Верховного Суду, вищих спеціалізованих, апеляційних та місцевих судів – вироки, рішення, постанови, накази, ухвали, окремі ухвали (постанови) суду, що ухвалені (постановлені) судами у кримінальних, цивільних, господарських справах, у справах адміністративної юрисдикції, у справах про адміністративні правопорушення, крім судових рішень, які містять інформацію, що є державною таємницею» [1].*

Лінгвістичний аналіз лише окремих (у зв'язку з обмеженим форматом тез) рішень, оприлюднених на порталі ЄДРСР [1], продемонстрував наявність значної кількості помилок на різних рівнях мовної структури. Наприклад:

1) **Згідно рішення комісії № 2 її відмовлено, оскільки є розбіжності у прізвищі...**³ замість правильного **Згідно з рішенням комісії № 2 її відмовлено, оскільки є розбіжності в прізвищі...**

2) **розглядати справу без її участі, так як не може бути присутня при розгляді...** замість правильного **розглядати справу без її участі, оскільки не може бути присутньою...**

3) **в зв'язку зі станом здоров'я** замість правильного **у зв'язку зі станом здоров'я...**

4) **Суд вважає, що заява підлягає до задоволення виходячи з наступних підстав...** замість правильного **суд вважає, що заява підлягає задоволенню, з огляду на такі підстави...**

5) **У відповідності з ч. 1 п. 1 ст. 256 ЦПК України...** замість правильного **відповідно до ч. 1 п. 1 ст. 256 ЦПК України...**

6) **однак згідно рішення комісії № 2 її відмовлено у встановленні статусу учасника війни згідно представлених документів...** замість правильного **однак згідно з рішенням комісії № 2 її відмовлено у встановленні статусу учасника війни відповідно до представлених документів...**

7) **Суд___ заслухавши показання позивача, дослідивши і перевіrivши зібрані докази___ приходить до висновку, що позов підставний і підлягає до задоволення...** замість правильного **Суд, заслухавши показання позивача, дослідивши і перевіrivши зібрані докази, доходить висновку, що позов підставний і підлягає задоволенню...**

8) **З оригіналом вірно** замість правильного **згідно з оригіналом;**

9) **Від шлюбу в них народився син ОСОБА_5...** замість правильного **У шлюбі в них народився син ОСОБА_5...**

10) **Суд, вислухавши учасників процесу, та вивчивши матеріали справи, вважає...** замість правильного **Суд, вислухавши учасників процесу__ та вивчивши матеріали справи, вважає...**

11) **... з подальною подачею апеляції на протязі 20-ти днів** замість правильного **з подальшою подачею апеляції протягом 20-ти днів;**

12) **Тому суд___ керуючись ст. 105, 112 Сімейного Кодексу України...** замість правильного **Тому суд, керуючись ст. 105, 112 Сімейного кодексу України...**

13) **Батько помер та залишив після себе заповіт__ в якому заповідає все своє майно ОСОБА_1, і заявник не може оформити спадщину у зв'язку з неточністю...** замість правильного **Батько помер та залишив після себе заповіт, у якому заповідає все своє майно ОСОБА_1, і заявник не може оформити спадщину у зв'язку з неточністю...**

³ Тут і далі фактичний матеріал взято із вебсайту ЄДРСР: <https://reyestr.court.gov.ua/>

14) Злочин вчинено **за наступних обставин** замість правильного **Злочин вчинено за таких обставин;**

15) Обставин____ які обтяжують вину підсудного____ суд не вбачає замість правильного Обставин, які обтяжують вину підсудного, суд не вбачає;

16) Призначаючи підсудному покарання____ суд враховує як ступінь тяжкості вчиненого, так і особу винного замість правильного Призначаючи підсудному покарання, суд враховує як ступінь тяжкості вчиненого, так і особу винного;

17) застосувавши ст. 69 КК України – 600 (**шістьсот**) гривень штрафу у дохід держави замість правильного застосувавши ст. 69 КК України – 600 (**шістьсот**) гривень штрафу в дохід держави.

18) Предметом Договору **не являється** замовлення відповідачем виконання переліку будівельних робіт... замість правильного Предметом Договору не є замовлення відповідачем виконання переліку будівельних робіт...

19) **Згідно ч. ч. 2, 4 ст. 15 ЗУ «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами» (в редакції____ чинній на момент виникнення спірних правовідносин)...** замість правильного **Згідно з чч. 2, 4 ст. 15 ЗУ «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами» (у редакції, чинній на момент виникнення спірних правовідносин)....**

20) **Згідно ст. 58 Конституції України** закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі замість правильного **Відповідно до ст. 58 Конституції України** закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі.

Отже, правильне мовне формулювання судового рішення відповідно до правописних норм – це важливий критерій якості правосуддя.

Література:

1. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 09.05.2024).

2. Закон України «Про доступ до судових рішень». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

3. Закон України «Про судоустрій та статус суддів». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 06.05.2024).

4. Конституція України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення: 10.05.2024).

5. Куйбіда Р., Сироїд О. Посібник з написання судових рішень. Київ: Дрім-Арт, 2013. 224 с.